

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/906/2015
Identifikačné číslo spisu: 7206200169
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:7206200169.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu : Slovenská republika - Ministerstvo hospodárstva SR, Mierová 19, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Krivak & Co, s.r.o., za ktorú koná JUDr. Martin Krivák, Gajova 13, Bratislava, proti žalovaným : 1/ Slovenská správcovská a reštrukturalizačná, k.s., Slovenská 13, Prešov, správca úpadcu GAJUS a.s. v konkurze, Strojárska 2740, Snina, 2/ Brillant, a.s., Námestie slobody 25, Humenné, zastúpený JUDr. Monikou Ilčíštinovou, advokátkou vo Vranove nad Topľou, Herlianska 547, 3/ Gabana, a.s. v likvidácii, Strojárska 2740, Snina, 4/ Tradeunion, s.r.o., Družstevná 1, Naciná Ves, 5/ C. T., bývajúci v Y., 6/ W. T., bývajúci vo E., zastúpený JUDr. Monikou Ilčíštinovou, advokátkou vo Vranove nad Topľou, Herlianska 547, 7/ W. E., bývajúci vo E., 8/ W. T., bývajúca vo E., 9/ W. G., bývajúci v J., o neplatnosť právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 12 C 1/2006, o dovolaní žalovaného 6/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. apríla 2014 sp. zn. 5 Co 608/2013, 5 Co 54/2014, 5 Co 55/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17. apríla 2014 sp. zn. 5 Co 608/2013, 5 Co 54/2014, 5 Co 55/2014 v spojení s opravným uznesením z 11. júna 2014 sp. zn. 5 Co 608/2013, 5 Co 54/2014, 5 Co 55/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II rozsudkom z 25. septembra 2013 č. k. 12 C 1/2006-1151 vyslovil, že zmluvy o kúpe a predaji zaknihovaných cenných papierov, uzavretie ktorých obstaral Classinvest Slovakia o.c.p., a.s., Popradská 68, Košice, IČO: 31 733 034 ako komisionár v exekučnom konaní sp. zn. Ex 4575/97 vedenom žalovanou 8/ pre žalovaných 2/ až 8/ ako komitentov, na základe ktorých došlo k prevodu 547 ks akcií spoločnosti Transpetrol a.s., Šumavská 38, Bratislava, IČO: 31 341 977, ISIN XXXXXXXXXXXXX, ktorý prevod bol registrovaný Strediskom cenných papierov SR dňa 9.10.1998 tak, že žalovaný 2/ nadobudol vlastnícke právo k 98 ks akcií, žalovaný 3/ nadobudol vlastnícke právo k 125 ks akcií, žalovaný 4/ nadobudol vlastnícke právo k 110 ks akcií, žalovaný 5/ nadobudol vlastnícke právo k 46 ks akcií, žalovaný 6/ nadobudol vlastnícke právo k 86 ks akcií, žalovaný 7/ nadobudol vlastnícke právo k 82 ks akcií, sú neplatnými právnymi úkonmi. Konanie vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ v časti o určenie neplatnosti zmluvy o kúpe a predaji zaknihovaných cenných papierov,

uzavretie ktorých obstaral Classinvest Slovakia o.c.p., a.s., Popradská 68, Košice, IČO: 31 733 034 ako komisionár v exekučnom konaní sp. zn. Ex 4575/97 vedenom žalovanou 8/ pre žalovaného 1/ ako komitenta, na základe ktorých došlo k prevodu 100 ks akcií spoločnosti Transpetrol a.s., Šumavská 38, Bratislava, IČO: 31 341 977, ISIN XXXXXXXXXXXXX, ktorý prevod bol registrovaný Strediskom cenných papierov SR dňa 9.10.1998 tak, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k 100 ks akcií, zastavil. Žalobu v prevyšujúcej časti nároku o určenie neplatnosti záložných zmlúv zamietol. Výslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že vychádzajúc z preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu ako konštatovanej absolútnej neplatnosti právnych úkonov žalobe vyhovel v časti o vyslovenie neplatnosti zmlúv o kúpe a predaji cenných papierov vo vzťahu k žalovaným 2/ až 7/. V časti žaloby, týkajúcej sa určenia neplatnosti záložných zmlúv uzavretých sporovými stranami, podľa obsahu ktorých záložné právo bolo zriadené k zaknihovaným akciám, ktoré boli predmetom zmlúv o kúpe a predaji cenných papierov (akcie spoločnosti Transpetrol a.s.), nezistil existenciu právneho záujmu na požadovanom rozhodnutí. V súčasnom období k akciám spoločnosti Transpetrol a.s. vo vlastníctve žalobcu, ktoré majú listinnú podobu nie je registrované záložné právo žalovaných, subjekt, ktorý mal byť záložným veriteľom (C.S.I. - C.D., a.s.) zanikol, zo záložnej zmluvy si nároky neuplatňuje ani žalovaný 9/, a v konaní o vydanie cenných papierov titulom zálohu v rozsudku sp. zn. 3 Obo 130/2005, ktorým bola žaloba zamietnutá, súd vychádzal zo záveru, že neexistuje povinnosť žalobcu na vydanie akcií. Nezistil preto žiadne také okolnosti, ktoré by z titulu záložných zmlúv ohrozovali právne postavenie žalobcu. Záložné zmluvy boli uzavreté na účely zabezpečenia záväzku na zaplatenie kúpnej ceny zo zmlúv, o ktorých súd konštatoval, že sú neplatné, neplatnosť postihuje aj tieto zabezpečovacie inštitúty ako akcesorické záväzky záväzku hlavného. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/. Vo vzťahu medzi ostatnými sporovými stranami pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaných rozsudkom zo 17. apríla 2014 č. k. 5 Co 608/2013-1268, 5 Co 54/2014, 5 Co 55/2014 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie okrem výroku o zastavení konania a výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania. Uznesenie č. k. 12 C 1/2006-1195 a uznesenie č. k. 12 C 1/2006-1198 obe z 12. decembra 2013 potvrdil. Výslovil, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie úplne zistil skutkový stav veci, správne vec právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave, stotožňuje sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu, pretože dôvody rozsudku sú správne, na čom nič nemení ani odvolanie, v ktorom sa iba opakujú skutočnosti, s ktorými sa súd prvej inštancie presvedčivo vyrovnal, preto k nim nie je potrebné zaujímať osobitné stanovisko. Osobitne súhlasil s odôvodnením rozsudku aj v tej časti, ak rozhodol vo veci v neprítomnosti žalovaných. Z týchto dôvodov, okrem výroku o zastavení konania potvrdil rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. Preskúmal taktiež uznesenia, ktorými bolo uložené žalovaným zaplatiť súdny poplatok a má za to, že sú zákonné a správne a preto ich taktiež potvrdil v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. Námietky žalovaných sú neopodstatnené, argumentácia odvolateľov neobstojí pri odvolaní proti uzneseniam. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Krajský súd v Košiciach opravným uznesením z 11. júna 2014 č. k. 5 Co 608/2013-1278, 5 Co 54/2014, 5 Co 55/2014 opravil výrok rozsudku Krajského v Košiciach č. k. 5 Co 608/2013-1268 zo dňa 17. apríla 2014 tak, že ten správne má znieť: „Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Odmieta odvolanie proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Uznesenie č. k. 12 C 1/2006-1195 a uznesenie č. k. 12 C 1/2006-1198 obe z 12. decembra 2013 potvrdzuje. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.“ V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že z obsahu odvolania žalovanej I. žalovanej Gabana, a.s. v likvidácii, žalovaného P. T., žalovanej Tradeunion, s.r.o., ako aj žalovaného 5/ C. T. nesporne vyplýva, že odvolanie bolo podané proti celému výroku rozsudku súdu prvého stupňa. Podotkol, že tak ako konštatuje v druhom odseku str. 12 odôvodnenia svojho rozsudku sp. zn. 5 Co 608/2013, ako vecne správny bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený, avšak nebolo odmietnuté odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol vydaný v prospech žalovaných a napokon oni sami nemali ani žiadny záujem podávať odvolanie proti takémuto výroku, ktorý výrok rozsudku bol pre nich jednoznačne v ich prospech. Musel preto odvolací súd odmietnuť odvolanie proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, lebo na takéto odvolanie

neboli žalovaní oprávnení a ďalej s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p., lebo toto odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Na prejednanie opravy napadnutého rozsudku nenariadil pojednávanie.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 6/, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p. Namietal, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal tvrdením žalovaného 6/, že nie je pravdivé tvrdenie súdu prvej inštancie v tom, že žalovaný 6/ ospravedlnil svoju neprítomnosť a súhlasil s konaním bez svojej účasti. Žalovaný 6/ nikdy nezaslal svoj súhlas s konaním bez svojej účasti. Namietal taktiež, že rozsudok odvolacieho súdu je zmätočný vo výrokoch rozsudku, keď výrok rozsudku podľa opravného uznesenia nie je zrejmom nesprávnosťou vo výroku rozsudku vo veci samej. Odvolací súd odôvodňuje hore uvedené opravné uznesenie tým, že zistil zrejmu nesprávnosť, keď zabudol odmietnuť odvolanie proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a preto opravným uznesením opravuje výrok pôvodného rozsudku. Odvolací súd v opravnom uznesení vypustil časť prvého výroku v znení „okrem výroku o zastavení konania“ a pritom v odôvodnení opravného uznesenia vôbec neuvádza, že opravuje zrejmu nesprávnosť aj v prvom výroku rozsudku vo veci samej. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného 6/ navrhol dovolanie žalovaného 6/ odmietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 6/ je dôvodné.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 C.s.p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 O.s.p. a § 238 O.s.p.

9. Dovolanie žalovaného 6/ smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 238 ods. 1 až 3/ O.s.p. Dovolanie žalovaného 6/ nesmeruje proti rozsudku, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

10. Predmetné dovolanie by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľ nenamietal, že v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p.; vady tejto povahy nevyší v dovolacom konaní najavo.

11. Dovolateľ mal za to, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm.f/ O.s.p.). Namietal výrok rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu jeho zmätočnosti, keď výrok rozsudku podľa opravného uznesenia č. k. 5 Co 608/2013-1278 zo dňa 11. júna 2014 nie je zrejmom nesprávnosťou vo výroku rozsudku vo veci samej.

12. Odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm.f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm.f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

13. Podľa § 156 ods. 4 O.s.p. je súd viazaný rozsudkom ako náhle ho vyhlásil, tzn. že na rozsudku nemôže súd, ktorý ho vyhlásil, zásadne nič meniť. Výnimkou z tejto zásady je ustanovenie § 164 O.s.p., ktoré umožňuje vykonať - a to aj bez návrhu - za určitých podmienok opravu rozsudku. Vzhľadom na to, že ide o výnimku zo všeobecnej zásady § 156 ods. 4 O.s.p., nemožno toto ustanovenie vykladať extenzívne a treba pripustiť jeho použitie len v prípadoch v ňom uvedených. Opraviť rozsudok podľa § 164 O.s.p. je možné len v prípadoch, že ide o chyby v písaní a počítaní a ďalej o také chyby, ktoré sú ako zrejme nesprávnosti podobného pôvodu ako chyby v písaní a počítaní, t. j. ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním v duševnej či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku, a ktoré sú každému zrejmé; zrejmosť takej nesprávnosti vysvitá

najmä z porovnania výroku rozsudku s jeho odôvodnením, prípadne aj z iných súvislostí.

14. V odôvodnení opravného uznesenia odvolací súd uviedol, že takto postupoval podľa ustanovenia § 164 O.s.p., keďže ide o zrejmu nesprávnosť a preto musel odmietnuť odvolanie proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, lebo na takého odvolanie neboli žalovaní oprávnení a ďalej s poukazom na § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p., lebo toto odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

15. Opravné uznesenie bolo vydané v rozpore so zákonom, a týmto postupom odvolacieho súdu bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

16. Odvolací súd opravným uznesením totižto rozhodol o odmietnutí odvolania žalovaných proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Z tohto dôvodu v danej veci nešlo o nejakú zrejmu nesprávnosť (§ 164 O.s.p.), ale o rozhodnutie vo veci samej, o ktorej malo byť rozhodnuté výrokom rozsudku zo dňa 17. apríla 2014 sp. zn. 5 Co 608/2013, 5 Co 54/2014, 5 Co 55/2014. Ak teda odvolací súd výrokom rozsudku vyhlásenom na pojednávaní dňa 17. apríla 2014 nerozhodol o celom predmete odvolacieho konania, potom ďalej mohol postupovať podľa ustanovenia § 166 O.s.p. a v ostávajúcej časti predmetu odvolacieho konania mohol rozhodnúť doplňujúcim rozsudkom, pre ktorý platia obdobné ustanovenia o rozsudku. Keďže odvolací súd takto nepostupoval, odňal v tomto smere účastníkom možnosť konať pred súdom.

17. Vzhľadom na zistené vady uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 písm.f/ O.s.p., dovolací súd dospel k záveru, že táto vada je dôvodom na zrušenie napadnutých rozhodnutí.

18. So zreteľom na uvedené, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v spojení s opravným uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je právny názor dovolacieho súdu záväzný (§ 455 C.s.p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.